

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΙΣΤΟΡΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος: Ι. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Αντιπρόεδρος: Σ. ΤΡΩΙΑΝΟΣ
Γεν. Γραμματέας: Β. ΠΑΠΟΥΛΙΑ
Ταμίας: Α. ΣΤΑΥΡΙΔΟΥ - ΖΑΦΡΑΚΑ
Μέλη: Ι. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΠΟΥΛΟΣ
Θ. ΚΟΡΡΕΣ
Μ. ΝΥΣΤΑΖΟΠΟΥΛΟΥ - ΠΕΛΕΚΙΔΟΥ
Ι. ΣΚΟΥΡΤΗΣ
Ζ. ΤΣΙΡΠΑΝΔΗΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

Διευθυντής: Ι.Ε. ΚΑΡΑΓΙΑΝΝΟΠΟΥΛΟΣ
Επιμέλεια Εκδόσεως: Ε. ΑΣΗΜΑΚΟΠΟΥΛΟΥ

Δ/ση: Καθηγ. Ι. Καραγιαννόπουλος, Παν/μιο Θεσ/νίκης
54006 Θεσσαλονίκη

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

ΜΑΛΕ.

ΤΟΜΟΣ 9ος

1989

Ι. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΑ

Ο παρών 9ος Τόμος των ΒΥΖΑΝΤΙΑΚΩΝ εκδίδεται και με την ενίσχυση
του Υπουργείου Πολιτισμού και Επιστημών.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟ ΟΡΓΑΝΟΝ
ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΙΣΤΟΡΙΚΗΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΜΕΣΑΙΩΝΙΚΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΤΟΜΟΣ 9ος

Φωτοσύνθεση: Κ. Κεφαλά, Κ. Κορδαλής & Σια Ο.Ε.
Φιλμ: Χ. Νικολαΐδου
Μοντάζ: Σ. Γερακούδης
Εκτύπωση: Γιαννόπουλος Ο.Ε.

© ΕΚΔΟΣΕΙΣ «ΒΑΝΙΑΣ», ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ
Αρμενοπούλου 26
Τηλ. 219.493 - 232.071

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ 1989

DF
552
B9
v.9

(Cm: 15545)

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

I. ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΕΣ

- G.G. LITAVRIN, *Le problème de la propriété d'Etat en Byzance aux Xe-XIe siècles.* 9
- K.-P. MATSCHKE, *Tuchproduktion und Tuchproduzenten in Thessalonike und in anderen Städten und Regionen des späten Byzanz.* 47
- H. MIYAKAWA - A. KOLLAUTZ, *Die Hephthaliten ihr Volkstum und Geschichte nach den chinesischen, orientalischen und byzantinischen Berichten.* 89
- E. ΔΡΑΚΟΠΟΥΛΟΥ - Μ. ΛΟΥΚΑΚΗ, *Ανέκδοτη επιστολή του Γρηγορίου Αντιόχου προς τον Επίσκοπο Καστοριάς στα τέλη του 12ου αιώνα. Παρατηρήσεις στην εκκλησιαστική ιστορία της πόλης.* 119
- S.P. KARPOV, *Some Notes on the Social Structure of the Pontic Towns in the XIIIth-XVth Centuries.* 139
- G.L. KURBATOV, *On the Problem of Transition from Antiquity to Feudalism in Byzantium.* 151
- M. ΓΡΗΓΟΡΙΟΥ-ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ, *Οι βυζαντινές κλεισούρες και κλεισουραρχίες.* 179
- Δ.Α. ΧΡΗΣΤΙΔΗΣ, *«Λέγειν μετά ξίφους».* 203
- I.P. MEDVEDEV, *The Problem of so-called Byzantine Manufacture.* 207

II. ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΤΙΚΑ ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ

- H. BOOKMANN, *Einführung in die Geschichte des Mittelalters.* (I. Καραγιαννόπουλος). 231
- A.-J. GURJEWITSCH, *Das Weltbild des mittelalterlichen Menschen*¹, München 1986 (I. Καραγιαννόπουλος). 231
- H.-W. GOETZ, *Leben im Mittelalter. Vom 7. bis zum 13. Jahrhundert*², München 1986 (I. Καραγιαννόπουλος). 233
- O. MAZAL, *Handbuch der Byzantinistik*, Wien 1989 (I. Καραγιαννόπουλος). 234

III. VARIA

- Νεκρολογία — ΛΑΣΚΑΡΙΝΑ ΜΠΟΥΡΑ (Α. Μαρκόπουλος). 239

ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΣ
2175